

ПРОКУРАТУРА НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

Вх. № 11545/2014 г.
София, ... 31.05.2019 г.
PRB201901455 0380

БЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
служба „Регистратура“ - 3 -
Вх. № .....
Дата на подаване: 31.05.2019
Пощ. клеймо .....

ДО
БЪРХОВЕН КАСАЦИОНЕН СЪД
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ТРЕТО НАКАЗАТЕЛНО
ОТДЕЛЕНИЕ, Н. Д. № 513/2019 г.

И С К А Н Е

ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЗА ВЪЗОБНОВЯВАНЕ НА НАКАЗАТЕЛНО ДЕЛО

УВАЖАЕМИ ВЪРХОВНИ КАСАЦИОННИ СЪДИИ,

С решение № 284/19.04.2019 г. по НД № 1140/2018 г. Върховният касационен съд, Първо наказателно отделение е отменил изцяло решение № 4/06.07.2018 г. по ВНОХД № 26/2016 г. по описа на Военно - апелативния съд и е изменил постановената по НОХД № 33/2008 г. на Софийски военен съд първоинстанционна присъда № 33/02.10.2008 г. като е признал подсъдимите Мирослав Спасов Писов, Иво Ванчов Иванов, Борис Димчов Механджийски, Янко Валентинов Граховски и Георги Спасов Калинков за невинни в това да са извършили убийството с особена жестокост, оправдал ги е по квалификация признак на чл. 116, ал. 1, т. 6, пр. 3 НК и е намалил размера на наложеното на всеки един от тях наказание лишаване от свобода на седем години. Присъдата е потвърдена в останалата ѝ част.

Решението на ВКС е постановено по реда на чл. 354, ал. 5 НПК и е окончателно. Влязло е в сила в деня на постановяването му - на 19.04.2019 г. и не подлежи на обжалване и протест.

Съдебният акт е постановен при съществени нарушения на закона и процесуалните правила, по смисъла на чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК, а наложените наказания, независимо от приложената компенсация по чл. 55, ал. 1, т. 1 НК, са явно несправедливи.

Констатираните в решението на ЕСПЧ нарушения при водене на наказателното производство, пряко свързани с необходимостта от изясняване на „*всички обстоятелства, отнасящи се до отговорността на съответните държавни служители*“ и „*тяхната роля в малтретирането и смъртта на г-н Димитров*“ /§ 146 от Решение от 01.07.2014г. на Четвърто отделение на ЕСПЧ по делото „Димитров и други срещу България“ жалба № 77938/2011г./, не са отстранени и при разглеждане на делото от съдебните състави на Военно – апелативния съд и Върховния касационен съд след възобновяване на наказателното производство с решение № 122 от 17.07.2015г. по к. д. № 168/2015 г. на ВКС и отмяната на решение по к. д. 54/2011 г. по описа на ВКС, Първо наказателно отделение.

В нарушение на процесуалните стандарти на чл. 13, ал. 1 и чл. 14, ал. 1 НПК и основния принцип по чл. 35, ал. 1 НК, в мотивите на съдебното решение е прието, че „*Невъзможността да се конкретизират конкретно осъществените от всеки от подсъдимите удари в областта на тялото и главата на пострадалия, както и кой от тях конкретно е упражнявал натиск върху снагата му, не означава липса на доказателства за авторството на деянието.*“. Несъответни на приетите за установени от състава на Върховния касационен съд фактически обстоятелства за хронологията на събитията, както и на заключението на арбитражната съдебно медицинска експертиза, са правните изводи относно елементите от субективната страна на престъплението, за което са признати за виновни и петимата подсъдими. Липсата на конкретизация за каузалния принос на всеки един от тях към настъпилия съставомерен вредоносен резултат е компенсирана с недопустими от чл. 303, ал. 1 НПК предположения при обосноваване на субективното им отношение към деянието.

Приетата за установена фактическа обстановка от състава на ВКС, постановил съдебното решение по НД № 1140/2018 г., по отношение на хронологията на събитията, генезата и причината за смъртта на пострадалия Ангел Димитров не съответства на направените изводи за общност на умисъла за убийство и ангажирането на наказателната отговорност и на петимата подсъдими за настъпилия краен резултат в хипотезата, при която „*няколко лица нанасят удари на жертвата*“ и без да е „*важен конкретният каузален принос на всеки един от съизвършителите в предизвиканите с общата престъпна дейност общественоопасни последици*“, „*престъпният резултат е постигнат не*

от изолираното въздействие, а като последица от съвместно осъществяване на изпълнителното деяние.“

Съдът е приел, че още в момента на първото съприкосновение между полицейските служители и пострадалия, когато той „*все още не е наясно, че е обект на полицейска операция и задържане*“, свид. Мая Запрева е чула гласа на Димитров, който викал „*Помощ, не ме бийте, какво искате, не мога да дишам, бе*“, като виковете, че не може да диша били повторени от него няколко пъти и именно това е станало повод да се покаже на прозореца. С доверие са кредитирани и показанията на свид. Запрева за проведен разговор с пострадалия, „*запитвайки го какво се случва, на което той отговорил, че не знае като погледнал нагоре към прозореца*“, въз основа на които е направен извод, че „*Към този първоначален момент на пострадалия вече са били сложени белезниците, а с оглед обръщането и поглеждането му към прозореца, на който стояла Мая Запрева, следва да се приеме, че той все още е бил в изправено положение на тялото.*“ /стр. 24 от решението по НД 1140/2018г./

Като обстоятелство от особена важност, въз основа на което е направил извод, че „*побоят е започнал при облечено яке от пострадалия, като по време на ударите над него якето е било свалено и след свалянето му, на пострадалия в изправено положение са сложени белезниците.*“, съдът е оценил факта, че към момента на първите възприятия на свид. Мая Запрева якето на пострадалия е било свалено /по него са установени петна от пясък и кръв в областта на лявото рамо и на предната част към подмишницата към десния ръкав/.

Според съдебния състав, поставянето на белезниците „*се осъществило от подс. Механджийски, който ги сложил на извити зад гърба на пострадалия ръце, като подс. Граховски и Калинков придържали ръцете на Ангел Димитров, а другите двама подсъдими – Писов и Иванов се присъединили към тях, като както по време на задържането, така и след него петимата нанасяли серия от удари по различни части на тялото и главата на пострадалия.*“

Кредитирано с доверие изцяло е заключението на арбитражната експертиза, в която е описан механизмът и причината за настъпване на смъртта на пострадалия Ангел Димитров – позиционна асфикция, довела до механично блокиране на дихателните функции от недостига на кислород до мозъка, развила се като резултат от позата „hog-tie“, в която принудително е бил поставен, в съчетание с действия на външни сили по притискане на снагата. Експертите са уточнили, че непосредствената причина за смъртта е настъпилата остра дихателна сърдечно съдова недостатъчност в резултат на притискането на снагата, което е довело и до силна затрудненост и невъзможност за извършване на нормален акт на дишане. Изключена е възможността увреждането да е

причинено в изправено положение, като е посочено и, че „принципно при легнало положение позата не е опасна“. Изяснена е и разликата между причиняване на траматично увреждане от удар и притискане като е пояснено и различното значение на притискането към настилка. Въз основа на резултатите от хистологичните изследвания, категорично е отхвърлена възможността смъртта да е причинена от тежка черепно-мозъчна травма и руптура на аортата, като е уточнено и че всички траматични увреждания по тялото на пострадалия, независимо от големия им брой, са с повърхностен характер и с ограничено до несъществено значение върху общото му състояние. Никое от траматичните увреждания - нито поотделно, нито взети в съвкупност, според експертите, не е довело до „съществено влошаване здравословното състояние на починалия и нямат отношение към настъпването на смъртта“, въпреки че като утежняващи фактори са отчетени тежките плеврални сраствания със силно ограничаване на дихателните екскурзии на дробовете, хемосидерозата на белите дробове, превъзбуденото състояние с активна двигателна съпротива при задържането и рязката умора след нея; наднорменото тегло и къса шия, пълният стомах, данните за употреба на наркотични вещества с наличие на кокаин в урината.

Следователно, установената в хода на съдебното следствие, проведено от Военно – апелативния съд по ВНОХД 26/2016 г., причина за настъпване на смъртта на пострадалия Ангел Димитров съществено се различава от установената в досъдебното производство, описана в обстоятелствената част на обвинителния акт и послужила като основание за повдигане на обвинения на петимата подсъдими. Въпреки, че в решение № 538/20.01.2010г по к.д. № 598/2009г. на ВКС, II н.о. е прието, че различният механизъм и причина за настъпване на смъртта не представляват съществено изменение на обстоятелствената част на обвинението те са от съществено значение за правната квалификация на деянието и правилното приложение на материалния закон. И това е така, защото, за да приеме наличието на общност на умисъла в действията на петимата подсъдими, ВКС е посочил в решението си, че подсъдимите са нанасяли съвместно удари по тялото и главата на пострадалия, докато снагата му е била притискана, така че той не е могъл да разгърне дихателните си възможности, и именно така е причинено задушаването, в резултат на което е настъпила и смъртта.

Въпреки, че в кредитираното с доверие заключение на вещите лица категорично е посочено, че причинените на пострадалия траматични увреждания нямат никакво отношение към смъртта, съдът е направил извод за съпричасността на всеки един от подсъдимите към съставомерния резултат именно въз основа на обективните данни за нанасяне на удари по тялото и

главата на пострадалия, без изобщо да е изяснил как, с какви средства, от кого и с каква продължителност е било осъществено притискане на снагата на Димитров, което е довело и до асфикцията, и настъпването на леталния резултат.

Според експертите, най – вероятно асфикцията е настъпила в момент когато пострадалият е бил наведен напред, на колене, с ръце на гърба с поставени белезници. Във възприетата от съда фактическа обстановка когато Димитров е бил „леко наклонен и превит“ до него са били само двама души, тъй като в този момент подсъдимите Иванов и Писов са посрещали патрулната кола, в която са били св. Китанов и св.Кирил Граховски. Не е уточнено кои от подсъдимите са били до пострадалия и къде се е намирал по това време петият от групата.

Замествайки по недопустим от процесуалните стандарти на чл. 305, ал. 3 НПК начин анализа с предположението, че присъствието на подсъдимите на мястото на произшествието е достатъчно, за да обоснове вината им за извършено престъпление, ВКС е направил извод за наличие на общност на умисъла за умъртвяване на пострадалия с обективната възможност да възприемат виковете му, че се задушава, търсейки помощ, и с продължилото нанасяне на удари и след като е замлъкнал.

Съдът е игнорирал приетото за установено от фактическа страна, че пострадалият се е оплаквал от задушаване и когато е бил в изправено положение, което според заключението на арбитражната СМЕ не предпоставя условия за причиняването на асфикцията, довела до смъртния резултат. В противоречие с доказателствата по делото /установените наранявания при освидетелстването на подсъдимите и изводите на назначените СМЕ/ е и становището, че пострадалият не е оказал съпротива при задържането.

Изводите на съда досежно субективната страна следва да се основават на обективните данни по делото. Решавайки въпроса за съдържанието на умисъла, съдът е длъжен да изхожда от съвкупността на всички обстоятелства за извършеното престъпление, отчитайки и предшестващото поведение на виновния и пострадалия, способите и оръдието на престъплението, вида и характера на нараняването. За психическото отношение на дееца към вредоносния резултат може да се съди въз основа на средството, с което е въздействано, интензитета на нападението, броя и силата на ударите, степента на засягане на органите, върху които са нанесени.

За да е извършено убийство при евентуален умисъл е необходимо деецът да е допускал настъпването на смъртта на пострадалия и въпреки това да се е отнасял безразлично към този резултат.

Конкретиката на настоящия казус не сочи подсъдимите да са предвиждали или допускали като възможен резултат на съзнателно предприетите действия по задържане на пострадалия настъпването на смъртта му, включително и като последица на упражнената за целта сила. Нанесените удари, макар и причинили значителен брой телесни увреждания, констатирани от експертите, нямат характеристиката на застрашаващи живота и не са могли дори и в съвкупност да причинят смъртта на Димитров. Поставянето на белезници и привеждането на тялото в поза, удобна за осъществяване на тези действия, включително и чрез използване на притискане, не може да се възприеме като обстоятелство, сочещо съзнателно игнориране на вероятността от настъпване на смърт на пострадалия. Преследваната правомерна цел от подсъдимите - да неутрализират евентуалната съпротива на пострадалия при задържането, в резултат на оперативната информация за осъществяваната противозаконна дейност и конкретно развилите се действия, не позволяват да се направи категоричен извод, че упражненото насилие е било в състояние да причини смъртта на пострадалия Димитров без наличието и на другите отключващи фактори, установени от експертите – тежките плеврални сраствания със силно ограничаване на дихателните екскурзии на дробовете, хемосидерозата на белите дробове, превъзбуденото състояние с активна двигателна съпротива при задържането и рязката умора след нея; наднорменото тегло и къса шия, пълният стомах, а още по – малко да е било съзнавано от подсъдимите.

Съдът не е подложил на анализ действията на подсъдимите, изследвайки възможните усложнени форми на вина към фактически установените в конкретния казус реално настъпили вредни последици за пострадалия – причинените множество травматични увреждания, макар и незастрашаващи живота, и последващия летален резултат, вследствие на причинена асфикция, необвързана с травматичните увреждания /Решение № 621 от 23.VIII.1991 г. по н. д. № 456/91 г., I н. о./. Единствено и само въз основа на приетите за установени фактически обстоятелства, че подсъдимите с действията по преодоляване на съпротивата при задържането на пострадалия Димитров са привели и натискали тялото му към земята след поставяне на белезници на ръцете зад гърба му, може да се изведе приносът им към настъпване на смъртния резултат. Направените други изводи извън пределите на възприетите по делото факти относно вината са правно необосновани и са довели до неправилно приложение на закона.

Изложените съображения обуславят и явната несправедливост на наложените наказания, по смисъла на чл. 348, ал.1, т. 3 НПК. Касационният съд не е отчел в пълнота всички обстоятелства от значение за реализацията на

наказателната отговорност на подсъдимите, като неправилно е оценил част от тях в тяхна вреда.

Изводът на касационната инстанция за необходимост от редуциране на размера на наказанието като компенсация на изтеклия значителен период от извършване на деянието до постановяване на съдебния акт е послужило като основание за прилагане на разпоредбата на чл. 55, ал. 1, т. 1 НК. Въпреки това, наказанията и в този си размер от по седем години лишаване от свобода се явяват несъразмерно тежки и несъответни на целите по чл. 36 НК.

Независимо от липсата на установено общо правило за разумна продължителност на наказателния процес, Европейският съд по правата на човека отделя особено внимание на делата, продължили повече от три години на една инстанция, пет години на две инстанции и шест години на три инстанции. Разумният характер на продължителността на производството трябва да бъде преценяван с оглед на конкретните обстоятелства по всяко дело, при отчитане на критериите: сложност на делото, поведение на жалбоподателя и съответните органи и на какво е бил изложен жалбоподателят в процеса – Решение от 10.05.2011 г. на ЕСПЧ по делото на Димитров и Хамънов срещу България, по жалби № 48059/2006 г. и № 2708/2009 г./70. Гаранцията за "разумен срок" по чл. 6, § 1 има за цел да обезпечи общественото доверие в правораздаването, както и да защити всички страни в съдебното производство от прекомерни процесуални забавяния; по-специално по наказателни дела, тя е предназначена да избегне положение, при което лице, на което е повдигнато обвинение в извършване на престъпление, се намира прекалено дълго в състояние на несигурност по отношение на съдбата си (*Stogmuller v. Austria*, 10 ноември 1969г., стр. 40, § 5, Серия А № 9). Тя подчертава важността на правораздаването без забавяния, които могат да застрашат неговата ефективност и надеждност (*Guincho v. Portugal*, 10 юли 1984г., § 38 in fine, Серия А № 81; *H. v. France*, 24 октомври 1989г., § 58, Серия А № 162-А; *Moreira de Azevedo v. Portugal*, 23 октомври 1990г., § 74, Серия А № 189; *Katte Klitsche de la Grange v. Italy*, 27 октомври 1994 г., § 61, Серия А № 293-В; *Bottazzi v. Italy* [GC], № 34884/97, § 22, ECHR 1999-V; *Niederboster v. Germany*, № 39547/98, § 44, ECHR 2003-IV (извлечения); и *Scordino* (№ 1).

Това обстоятелство е изключително по своя характер и неговата действителна тежест не е намерила адекватно отражение при отмерване на конкретния размер на наложените наказания. Подсъдимите нямат собствен принос за несвоевременното приключване на делото. Продължителността на настоящия процес надхвърля значително приетия от Европейския съд за правата на човека критерий за неразумен срок, което изисква да бъде

компенсирана по изричен и съизмерим начин чрез значително по – сериозно намаляване на размера на наказанието.

В този аспект от касационната инстанция са останали недооценени такива съществени обстоятелства като правомерната цел, която е била преследвана с действията на подсъдимите – задържане на извършител на тежки престъпления, наложило и упражняването на сила при поставяне на белезниците; повърхностния характер и ограниченото до несъществено значение върху общото здравословно състояние на починалия Димитров на множеството установени по тялото му травматични увреждания, които нито поотделно, нито в съвкупност имат отношение към настъпилия смъртен резултат.

Правилната оценка на значението и относителната тежест на тези обстоятелства, без да се игнорира индивидуалната тежест на настъпилия вредоносен резултат, налагат сериозно смекчаване на наказанието.

Допуснатите нарушения от касационната инстанция са съществени по смисъла на чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2 НПК и са основание по чл. 422, ал. 1, т. 5 НПК за възобновяване на наказателното дело.

Започнатото изпълнение на наложените наказания лишаване от свобода с влязлата в сила присъда преди извършване на проверката по реда на Глава тридесет и трета от Наказателно – процесуалния кодекс съществено ще намали ревизионния капацитет на този способ за проверка на постановеното от Върховния касационен съд решение по НД № 1140/2018 г. на Първо наказателно отделение /определение от 10.05.2017 г. на ВКС по к. д. № 494/2017 г., I н. о., НК/. Изтеклият продължителен период от инкриминираното деяние предпоставя в защита на обществения интерес и на правосъдието да се ограничат непоправимите щети за осъдените като се спре изпълнението на наказанията до постановяване на решението по реда на чл. 425 НПК.

Предвид изложеното и на основание чл. 419, ал. 1, чл. 420, ал. 1, вр. чл.422, ал. 1, т. 5, вр. чл. 348, ал. 1, т. 1 и т. 2, вр. чл. 424, ал. 1 и чл. 425, ал. 1, т.1 НПК, правя следното

И С К А Н Е :

Да възобновите НД № 1140/2018г. на Върховният касационен съд, Първо наказателно отделение, да отмените постановеното решение № 284/19.04.2019г. и да върнете делото за ново разглеждане от друг състав на касационния съд.

На основание чл. 420, ал. 3 НПК да спре изпълнението на решение № 284/19.04.2019г. постановено по НД № 1140/2018г. по описа на Първо наказателно отделение на ВКС до провеждане на съдебното заседание по образуваното НД 513/2019 г. за възобновяване на наказателното производство и постановяване на решението.

ГЛАВЕН ПРОКУРОР

СОТИР ЦАЦАРОВ